

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

סוכה דף יב

גמ' סנהדרין צג :

ספר דניאל שנקרא על שמו מכדי כל מילי דעזרא נחמיה בן חכליה אמרינהו ונחמיה בן חכליה מ"ט לא איקרי סיפרא על שמיה אמר רבי ירמיה בר אבא מפני שהחזיק טובה לעצמו שנאמר ^א זכרה לי אלהי לטובה דוד נמי מימר אמר ^ב זכרני ה' ברצון עמך פקדני בישועתך דוד רחמי הוא דקבעי רב יוסף אמר מפני שסיפר בגנותן של ראשונים שנאמר ^ג והפחות הראשונים אשר לפני הכבדו על העם ויקחו מהם בלחם ויין אחד ^ד כסף שקלים ארבעים וגו' ואף על דניאל שגדול ממנו סיפר ומגלן גדול ממנו דכתיב ^ה וראיתי אני דניאל לבדי את המראה

מראית העין לחיד"א סנהדרין צג :

חנח אמר' בסוגיין מכדי כל מילי דעזרא נחמיה
בן חכליה אמרינהו ונחמיה מ"ט לא איקרי
ספרא על שמיה אמר ר' ירמיה בר אבא מפני
שהחזיק טובה לעצמו שנאמר זכרה לי אלהי
לטובה רב יוסף אמר מפני שספר בגנותן של
ראשונים וכו' ע"ש. ויש לחקור דעין רואה דזה
כמה מאות שנים ובפרט מעת שיצא הדפוס בעולם
דיש ספר עזרא לחד וספר נחמיה לחיד ולומר
שהוא במקרה או בטעות לא הונח לני דידוע
דהכל-מן השמים בדקדוק גמור בפרט בעיני
קדושה כאלה. ואפשר במ"ש משם הרב עיר
וקדיש מהר"ר ישראל פרוק ז"ל דרבן גמליאל
עבר מן הנשיאות בשביל זה אם כן בכמה זמן
שלא נקרא הספר על שמו ועד אחרן הבושה
הצער שסבל רבן גמליאל וכמה זמן אח"ך גם
כן בזה נתקן זה הדקדוק ולכן אח"ך נקרא הסי'
על שמו. ומדברי הש"ס נראה דהיה ראוי דכל
הספר בין חלק שהיום נקרא עזרא בין חלק נחמיה
הכל היה ראוי שיקרא סי' נחמיה. ולכן אף שנתקן
הדקדוק שהיה על נחמיה אינו בדין שעתה יקרא
הכל סי' נחמיה דכבר זכה עזרא ונקרא על שמו
ואינו ראוי שלא יזכר עזרא ח"ו ולכן מן השמים
עשו שיהיה הסי' שני חלקים אחד יהיה נקרא
עזרא מאחר שזכה כמה מאות שנים שנקרא סי'
עזרא. וחלק אחד יקרא נחמיה שנתקן מה שדקדקו
מן השמים עליו בכמה זמן שלא נקרא הסי' על שמו
ומה שנצטער רבן גמליאל לכפר מה שספר בגנות
ראשונים ומה שהחזיק טיבה לעצמו ומיהו כיון
דמציקרא לא היה אלא ספר אחד ונקרא הכל
ספר עזרא הגם שאח"ך נחלק לשנים. אינו נחשב
כי אם אחד מכ"ד ספרים. ועזרא ונחמיה נחשבים
ספר אחד ממנין כ"ד ספרי תנ"ך הקדושים :